

Biblická čtení:

Izajáš 65,1-9: Dal jsem odpověď těm, kdo se neptali, dal jsem se nalézt těm, kdo mě nehledali. Řekl jsem: „Hle, tady jsem, jsem tady,“ pronárodu, který nevzýval mé jméno. Po celé dny vztahoval jsem ruce k lidu svéhlavému, k těm, kdo chodí po nedobré cestě, za vlastními úmysly. Je to lid, jenž neustále do očí mě dráždí: Obětují v zahradách, na cihlách kadidlo pálí, vysedávají v hrobech, nocují v tajemných skrýších, jedí maso z vepřů a ve svých nádobách mají polévku ze závadných věcí. Říkají: „Jdi si po svém, nepřistupuj ke mně, jsem pro tebe svatý.“ Tito jsou v mých chřípích kouřem, ohněm, který po celé dny plane. Hle, je to přede mnou zapsáno: „Nebudu zticha, dokud neodplatím. Do klína jim odplatím za nepravosti vaše a nepravosti vašich otců zároveň, praví Hospodin;“ pálili kadidlo na horách, tupili mě na pahorcích. „Odměřím jim do klína jejich výdělek z dřívějška.“ Toto praví Hospodin: „Když se najde v hroznu šťáva, říkává se: ‚Nemař jej, je v něm požehnání.‘ Tak budu jednat kvůli svým služebníkům, aby se nic nezmařilo. Dám vzejít z Jákoba potomstvu a z Judy tomu, kdo dědičně obsadí mé hory. Obsadí je moji vyvolení, budou tam přebývat moji služebníci.

Galatským 3, 23-29: Dokud nepřišla víra, byli jsme zajatci, které zákon střežil pro chvíli, kdy víra měla být zjevena. Zákon byl tedy naším dozorcem až do příchodu Kristova, až do ospravedlnění z víry. Když však přišla víra, nemáme již nad sebou dozorce. Vy všichni jste přece skrze víru syny Božími v Kristu Ježíši. Neboť vy všichni, kteří jste byli pokřtěni v Krista, také jste Krista oblékli. Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. Ste-li Kristovi, jste potomstvo Abrahamovo a dědicové toho, co Bůh zaslíbil.

Lukáš 8, 26-39: Přeplavili se do krajiny gerasenské, která leží proti Galileji. Když vystoupil na břeh, vyšel proti němu jakýsi muž z toho města, který byl posedlý démony a už dlouhou dobu nenosil oděv a nebydlel v domě, nýbrž v hrobech. Když spatřil Ježíše, vykřikl, padl před ním na zem a hlasitě zvolal: „Co je ti po mně, Ježíši, Synu Boha nejvyššího? Žádám tě, abys mne netrápil.“ Ježíš totiž nečistému duchu přikazoval, aby z toho člověka vyšel. Neboť ho velice často zachvacoval; tehdy ho poutali řetězy a okovy a hlídali, ale on pouta vždy přerval a byl démonem hnán do pustých míst. Ježíš se ho zeptal: „Jaké je tvé jméno?“ Odpověděl: „Legie,“ protože do něho vešlo mnoho zlých duchů. A prosili Ježíše, jen aby jim nepřikazoval odejít do pekelné propasti. Bylo tam veliké stádo vepřů, které se páslo na svahu hory. Démoni ho prosili, aby jim dovolil do nich vejít; on jim to dovolil. Tu vyšli z toho člověka, vešli do vepřů, a stádo se hnalo po příkrém srázu do jezera a utopilo se. Když pasáci uviděli, co se stalo, utekli a donesli o tom zprávu do města i do vesnic. Lidé se šli podívat, co se stalo; přišli k Ježíšovi a našli toho člověka, z něhož vyšli démoni, jak sedí u Ježíšových nohou oblečen a chová se rozumně. A zděsili se. Ti, kteří viděli, jak byl ten posedlý vysvobozen, jim o tom pověděli. A všichni obyvatelé gerasenské krajiny prosili Ježíše, aby od nich odešel, poněvadž se jich zmocnila veliká bázeň. Vstoupil tedy na loď, aby se vrátil. Ale ten muž, z něhož vyšli démoni, ho prosil, aby směl být s ním; on ho však poslal zpět a řekl mu: „Vrať se domů a vypravuj, jak veliké věci ti učinil Bůh.“ I odešel a zvěstoval po celém městě, jak veliké věci mu učinil Ježíš.

Nepořádek v životních hodnotách

Jak si vzít poučení pro náš současný život z takového příběhu? Máme-li oči víry alespoň trochu vnímavé, můžeme zahlédnout, že Ježíšovy zázraky potvrzovaly a potvrzují stále, že Boží svrchovanost se prokazuje i tam, kde se lidé vzpouzejí Boží vládě, kde Pána Boha odmítají nebo ignorují.

Co ten příběh sděluje? Popisuje se v něm rozložená, rozpadlá osobnost člověka. Příznaky jsou na tom člověku patrné: chorobná předpojatost vůči hrobům, neuvěřitelná síla, necitlivost vůči bolesti, odmítá se oblékat, mnohonásobné kolísání. Muž sám se domnívá, že je ovládnán

obrovským počtem démonů. Zkusím takového člověka popsat v dnešních poměrech: hledá jistotu v nejistých věcech. Prokazuje neuvěřitelnou vynalézavost ve způsobech obohacení, kterým si dodává pocit zajištění až nadřazenosti a zajištění určité moci či alespoň nezávislosti. Chodí po nedobré cestě, za vlastními úmysly, dělá to, co vyhovuje přirozenému lidskému srdci a Pána Boha odmítá.

Gerasenská krajina byla osídlená pohany, ale i reakce mnohých židů, kteří se navrátili z babylonského vyhnanství, ukazuje, že se ve své víře nenapravili. Říkají ještě tvrději než gerasenští: Jsi pro nás svatý, jdi si po svém, nechceme tě. Gerasenští prosí Ježíše, aby od nich odešel, protože se báli moci, kterou svým zázrakem doložil. Vysedávají v hrobech, bydlí v hrobech: v obou případech je to narážka na kult mrtvých. Vyznavači kultu mrtvých vysedávali v hrobech nebo u nich, aby navázali spojení s duchy zemřelých předků. Také v hrobech nocovali, aby ve snu získali od duchů zemřelých předpovědi. Pro Izraelce věci zapovězené.

S kultu podsvětí a plodnosti souviselo i jedení masa z vepřů a polévky za závadných (tj. kulticky nečistých) surovin. Vepř byl pro pohanské kultu důležitý – věřili, že požívání jeho masa a krve jednak dává plodivou sílu, jednak uzdravuje z rozličných nemocí, štětiny mají kouzelnou moc, kosti a zuby se nosily jako ochranný nebo milostně přitažlivý amulet. Proto patřil v Izraeli mezi nečistá zvířata. I dnes máme dávat pozor, abychom se přílišným přizpůsobením všemu kolem nás nedostali na šikmou plochu a svou víru neoslabovali či dokonce nezradili a neztratili.

Uzdravení v našem příběhu bylo provázeno záchvatem s křečemi, ten splasil stádo prasat a způsobil jeho nešťastný neřízený úprk, který skončil pádem do jezera.

Pro tehdejšího diváka šlo viditelně o příbuznost mezi nečistými démony a nečistými zvířaty, kteří společně budou hledat neposvátná místa. Společně se tedy vrhly do jezera – místa zlých sil, jak věřili Židé. A Ježíš jim k tomu dal souhlas.

Opravdu Pán Bůh nechává člověka jít svou cestou, když se tak zarputile vzpouzí. Nechá dokonce spojit ony zlé síly, takže se nám snad i mohou zdát jako ty silné, vítězné, mocné. Jak skončí – pádem do jezera, do věčného odsouzení.

Příběh se ovšem týká také nás, kdo se snažíme Pána Boha přidržovat. I my prožíváme životní období, kdy nevíme, co si počít. Nazvala bych to určitým stavem nepořádku života, který je způsobován životními zájmy, nabídkami vedoucí k cílům, které se mohou zdát zajímavé, ale z Božího pohledu tomu tak není. Tehdy se potýkáme s nepořádkem v našich životních hodnotách, s nedostatkem času obecně, ale především na Boží věci. Tehdy nám hrozí, že se můžeme pod tlakem okolností rozložit, rozpadnout. Hledat o to víc v takové chvíli pomoc u Pána Ježíše – to je poselství dnešního příběhu. Držet se ho pevně, nenechat se natolik rozkolísat, že bychom se nechali ovládnout zlostí, nenávistí, beznadějí, že bychom podlehli démonům dneška: sobeckosti, nelásce, nezájmu o druhé lidi, nechotě komukoli pomoci. Pán Ježíš má moc prosazovat Boží svrchovanost i v našem zmatku, kdy se nám může zdát, že naše společnost směřuje k zániku, protože nejen příroda, ale také lidé se vymykají chování, ke kterému jsme byli vychováni a na které jsme byli zvyklí. Dnešní příběh nám do naší skleslosti vzkazuje – přes vzpouru lidí proti vládě Boží, přes naši neposlušnost a hřích – Bůh se prokazuje novou účinností jako Pán a Spasitel lidí. On vítězí, abychom i my zvítězili. Jen se ho pevně držíme. Naplní nás stejný klid jako toho nešťastníka v dnešním příběhu. Pán nás také posílá tuto radostnou zprávu zvěstovat v našich domovech i v našem širším okolí.